

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31166/2023
26.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Иван Раденковић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП „Путеви Србије“ Београд, ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 395/23 од 21.09.2023. године, у седници одржаној 26.02.2025. године донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 395/23 од 21.09.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Прокупљу Гж 395/23 од 21.09.2023. године и решење Основног суда у Куршумлији Р1 160/21 од 28.10.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Решењем Основног суда у Куршумлији Р1 160/21 од 28.10.2022. године, ставом првим изреке, одређена је накнада за експроприсану непокретност по решењу СО Куршумлија, Одељење за привреду и локални економски развој број 01-465-92 од 28.07.2021. године, ранијем сопственику АА из ... који је по основу ЛН КО ... носилац права својине у обиму удела 1/1 и то за кат. парцелу 337/3 њива 2. класе, површине 42ара 26м². Ставом другим изреке, наложено је противнику предлагача да предлагачу на име накнаде за експроприсану непокретност из става првог изеке, плати износ од 1.943.960,00 динара. Ставом трећим изреке, наложено је противнику предлагача да предлагачу накнади трошкове ванпарничног поступка у износу од 83.050,00 динара.

Виши суд у Прокупљу је решењем Гж 395/23 од 21.09.2023. године, одбио као неосновану жалбу предлагача и потврдио решење Основног суда у Куршумлији Р1 160/21 од 28.10.2022. године.

Против решења другостепеног суда, предлагач је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној на основу одредбе члана 404. став 1 Закона о парничном поступку, ради разматрања правних питања од општег интереса и правних питања у интересу равноправности грађана, као и ради уједначавања судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11.... 10/23 – други закон), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. На основу члана 420. став 6. истог закона, у поступку поводом ревизије против решења сходно се примењују одредба овог закона о ревизији против пресуде.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе у погледу статуса земљишта које је предмет експропријације, а коме је планским документом промењена намена, па су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији предлагача прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП.

Из тог разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. у вези са чланом 420. став 1. и ставом 6. ЗПП и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 25/82, 48/88 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95... 14/22), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем општинске управе Општине Куршумлија, Одељење за привреду и локални економски развој број 01-465-92 од 28.07.2021. године, експроприсана је кат. парцела ... КО ..., по култури њива 2. класе, површине 42ара 26м², уписана у ЛН ... КО ..., власништво тужиоца, у корист ЈП „Путеви Србије“, ради изградње Ауто пута Е 80, деоница Ниш – Мердаре. Вештачењем од стране судског вештака пољопривредне струке утврђена је тржишна вредност ове парцеле као пољопривредног земљишта у износу од 460,00 динара/м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су предлагачу накнаду за експроприсану непокретност признали на основу статуса и врсте земљишта у време доношења правноснажног решења о експропријацији, налазећи да како је решењем о експропријацији предлагачу експроприсано пољопривредно земљиште, то му накнада припада по тржишној вредности пољопривредног земљишта. Одлуку су донели применом члана 41. став 2. и 42. став 1. Закона о експропријацији.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, а ревидент на то основано указује у ревизији. Због погрешне примене материјалног права чињенично стање је непотпуно утврђено.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95... 106/2016), прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени, према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут, према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади.

Одредбом члана 42. истог Закона, прописано је да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу према тржишној цени таквог земљишта, ако законом није друкчије прописано (став 1.). Процену тржишне цене из става 1. овог члана, врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (став 2.).

Према одредби члана 88. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/2009... 52/2021), када се планским документом промени намена пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, орган надлежан за доношење планског документа је дужан да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави плански документ који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена или опис граница планског документа, са пописом катастарских парцела са одговарајућим графичким приказом. Од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са овим законом (став 9.).

У конкретном случају, из садржаја решења о експропријацији СО Куршумлија, Одељење за привреду и локални економски развој број 01-465-92 од 28.07.2021. године, произилази да је наведена парцела, власништво предлагача, експроприсана у корист Републике Србије, ради изградње Ауто-пута Е 80, деоница Ниш - Мердаре, на основу Просторног плана посебне намене инфраструктурног коридора – Аутопута Е 80, деоница Ниш – Мердаре (са елементима регулације). Међутим, у овом поступку није утврђено да ли је просторним планом промењена намена предметне парцеле из пољопривредног у грађевинско земљиште, јер ако је то случај, предлагач као власник предметне парцеле, остварује сва права власника на грађевинском земљишту на основу цитиране одредбе члана 88. Закона о планирању и изградњи. У том случају, предлагачу би накнада за експроприсано земљиште припадала у висини тржишне вредности грађевинског, а не пољопривредног земљишта, како су нижестепени судови одлучили побијаном одлуком.

Из тог разлога, одлуке нижестепених судова су укинуте, а укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од његовог исхода на основу члана 163. став 4. ЗПП.

У поновном поступку, потребно је да првостепени суд чињенично стање у потпуности правилно утврди, тако што ће утврдити да ли је у време када је решењем о експропријацији усвојен предлог за експропријацију предметних непокретности Просторним планом посебне намене инфраструктурног коридора – Ауто-пута Е 80, деоница Ниш – Мердаре, промењена намена предметне парцеле из пољопривредног у грађевинског земљиште, па ако је то случај, утврдиће тржишну вредност те парцеле као грађевинског земљишта, да би потом, правилном применом материјалног права, донео нову и на закону засновану одлуку.

На основу члана 416. став 2. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић